Ιστορίες ενός ερειπωμένου νερόμυλου

written by Σταμάτης Κυριάκης | 06.02.2023
Υπάρχει μια παλιά γέφυρα σε μια διασταύρωση στο δρόμο για την Ρόδα που λέγεται «Ρικίνι» .

Πήρε το όνομά της από έναν φεουδάρχη της Ενετικής εποχής που λεγόταν «Ρεγκίνι».

Βρίσκεται δύο χιλιόμετρα πριν από τους Αγίους Δούλους.

Το χωριό ονομάστηκε «Άγιοι Δούλοι» εξαιτίας του ότι οι πρώτοι του κάτοικοι ήταν δουλοπάροικοι σε μοναστηριακά κτήματα της περιοχής.

Το καλοκαίρι που μας πέρασε πήγα στους Αγίους Δούλους προσκεκλημένος από τον πολιτιστικό σύλλογό του χωριού για μια ομιλία σχετικά με την γλώσσα των Κερκυραίων.

Στην επιστροφή και ενώ περνούσα από την γέφυρα στο Ρικίνι αναρωτήθηκα το πόσοι περνούν καθημερινά από εκεί και πόσοι λίγοι ξέρουν για την ύπαρξη της , το όνομά της και την ιστορίας της.

Τώρα δεν φαίνεται. Από πάνω της φτιάχτηκε η νέα γέφυρα. Πρέπει να κατέβεις κάτω στο ποτάμι για να την δεις.

Η σημασία της ήταν μεγάλη εκείνα τα χρόνια που τα νερά των ποταμιών ήταν πολλά και μπορούσαν να αποκόψουν πολλά χωριά.

Στα 1890 χτίστηκε στο Ρικίνι, δίπλα στο ποτάμι, ένας νερόμυλος.

Τώρα υπάρχουν μόνο μερικά ερείπια εκεί.

Οι χωριάτες από τσου Αγραφούς, τσου Αντιπερνούς , το Καβαλούρι, τσου Αγίους Δούλους και τα υπόλοιπα χωριά της περιοχής πήγαιναν εκεί το γέννημα τους για άλεσμα.

Τον χτίσανε δύο φίλοι , ο Νικολέτος Ανυφαντής που ζούσε σε μια κατοικιά στο λιβάδι και λέγανε ότι ήτανε από το Βαλανειό και ο Παύλος Βιτουλαδίτης του Τζουάνη που λέγανε ότι είχε έρθει από τσου Ραφαλάδες.

Συμφωνήσανε να πουλήσουν τα κτήματά τους και να χτίσουν τον Νερόμυλο.

Ο Νικολέτος έφερε τα λεφτά όπως συμφωνήσανε.
Ο Παύλος δεν έφερε ούτε τα μισά.
Ο Νικολέτος αναγκάστηκε να δουλέψει εργάτης μαζί με τους μαστόρους για να φτάσουν τα λεφτά.
Έμεινε και μισοτελειωμένη η ξεχυτή «για αργότερα που θα βγάζανε όβολα».

Ο Νικολέτος δούλευε κάθε μέρα στο μύλο.
Ο Παύλος ερχότανε το μεσημέρι στο ζύγισμα.
Ο Παύλος είχε γυρίσει λίγο μια αόρατη βίδα πίσω από την μπελάντζα και έβγαζε το στάρι βαρύτερο.
Έτσι παίρνανε περισσότερα «αλεστικά».

Ο Νικολέτος δεν ήθελε να κλέβουνε τον κόσμο αλλά ο Παύλος του έλεγε:
«Έτσι είναι το εμπόριο».

Ο Νικολέτος έδινε κρυφά στους χωριάτες πίσω τη διαφορά.
Δεν του άρεσε το άδικο.

Είχε καθαρίσει τσι ρίβες του ποταμιού με πολύ κόπο και είχε βάλει κότες, πάπιες , κονέλια και δύο γίδες.

Είχε φτιάξει και «καθιστικό» δίπλα στο νερό από μια κομμένη καρυδιά που έμεινε στο καθάρισμα του ποταμιού.

Του Νικολέτου του άρεσε να διαβάζει. Πρέπει να ήταν ο μοναδικός στο χωριό του που ήξερε λίγα γράμματα.

Γνώριζε και την Ειρήνη Δενδρινού.

Σταμάταγε εκεί να ποτίσει το άλογο της και του μιλούσε για παράξενους ανθρώπους από τα Σφακερά , από τσι νυμφές και από τσου Πάγους που γνώριζε και γράφανε «στόριες» και ποιήματα.

Του χε φέρει και μερικά που τα διάβαζε στο «καθιστικό» δίπλα στο ποτάμι ξανά και ξανά και τάχε μάθει απέξω.

Πήγε και στη χώρα μια φορά που είχανε το καφενείο τους οι ποιητές και κάθισε σιωπηλός σε μιαν άκρη.
Δεν ήξερε κανένανε.
Μιλούσαν για παράξενα πράματα και ήτανε , λέει, «σοσιαλιστές».

Ο Παύλος στο μεταξύ ερχόταν όλο και λιγότερο στο μύλο για δουλειά.
Τον είχε κάνει κομματάρχη ο Τζόρτζης ο Θεοτόκης που ήτανε με τον Τρικούπη.
Πηγαινοερχόταν στη χώρα συχνά και τα βράδια γύρναγε τα χωριά και «μάζονε ψήφους».«Έτσι είναι η πολιτική» έλεγε του Νικολέτου.

Είδε και απόειδε ο Νικολέτος και πήγε στο δικαστήριο να καταγγείλει τη «σεμπριά» με τον Παύλο.
Τον αποζημίωσε «βάσει νόμου» και συνέχισε μόνος του για μερικά χρόνια ακόμα.

Ήθελε να γράφει και αυτός «στόριες» αλλά δεν ήτανε «για μεγάλα πράματα».
Τα βράδια έγραφε μικρές καθημερινές ιστορίες σε ένα τετράδιο .
Κάτι σαν ημερολόγιο.

Πολλά χρόνια αργότερα κάποιος βρήκε το τετράδιο και το έστειλε στο τυπογραφείο. Ελάχιστα αντίτυπα πουληθήκανε και ο «εκδότης» έκλαιγε τα λεφτά του.

Ένα αντίτυπο βρέθηκε στο καφενείο ενός χωριού της περιοχής.
Δεν είχε εξώφυλλα και στις σελίδες του ήταν γραμμένα και τα μπιστιού του καφετζή.

Από χέρι σε χέρι έφτασε στα χέρια του πατέρα μου.

Του είπα να το προσέξει γιατί το θέλω.
Καλύτερα να μην του τόλεγα.

Εκεί που το διάβαζε με μεγάλη προσοχή το έβαλε σε μια σκατζιά πάνω από την κατσαρόλα με τα λάχανα και τούπεσε μέσα.

Έβαλα τις φωνές.

Το βγάλαμε σε χειρότερη κατάσταση από ότι ήταν.

Οι «στόριες» του Νικολέτου δεν ήταν φαινομενικά τίποτα σπουδαίο.
Έγραφε λίγες λέξεις για αληθινά γεγονότα της εποχής του.

Θυμάμαι μια ιστορία για ένα παιδί που σκοτώθηκε δουλεύοντας στην διάνοιξη του δρόμου από τους Χωροπισκόπους στο Βαλανειό.
Μια πέτρα από το φουρνέλο τον χτύπησε στο κεφάλι.

Ήτανε από τσου Βελονάδες. Ήρθε όλο το χωριό στα ποδάρια για να πάρει το πτώμα για την ταφή. Μπροστά πήγαινε η μάνα του και ο παπάς.

Ασήμαντα καθημερινά συμβάντα που δεν αφορούν τους Ιστορικούς , τα μεγάλα γεγονότα και την πορεία του κόσμου.

Αργά την νύχτα επιστρέφω από την ομιλία στους Αγίους Δούλους.
Κάποιος έρχεται από απέναντι.
Χαμηλώνω τα φώτα.

Στην επόμενη στροφή είναι η γέφυρα στο Ρικίνι.
Κατεβάζω ταχύτητα.

Η βενζίνα στο ένα τέταρτο.
Το στροφόμετρο στις δύο χιλιάδες στροφές.

Θυμάμαι τις στόριες του Νικολέτου Ανυφαντή.

Ανηφορίζω προς τους Χωριπισκόπους.

Το παρελθόν χρειάζεται για να μας διδάσκει όχι για να μας στοιχειώνει.